

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Croesvs Et Codrvs. hoc est, Copiæ Et Inopiæ Damna vel
Lvcra, à bono iustoq[ue] Mundi Governatore Deo
Distribvta**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1648

§. 8. In paupertate delicias maiores percipi, quàm in diuitijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52359)

de rem.
vtr. Fort.
cap. 53.
Ant. ser.
de diuit.

attulere diuitia, requiem verò omnibus abstulere. Vnde Chilon interrogatus, *Quid essent diuitia?* respondit: *Thesaurus malorum, calamitatis viaticum, improbitatis suppeditatio.*

Cic. lib.
vlt. Tusc.

Has cum quis, quamuis indignus, habere possit, in bonis non numero. *Quod enim est bonum, id non quivis habere potest,* ait Tullius. Et quis ea bona vocet, quæ vrunt, & cruciant?

Senec.
ep. 2.

Et tamen homines ea expetunt. *In hoc excusabiles sunt dii,* ait Seneca, *quòd ista, quæ vrunt, quæ cruciant, optantibus data sunt.*

§. VIII.

In paupertate delitias maiores percipi, quàm in diuitijs.

S. Chrys.
homil.
Quòd ne-
mo lædi-
tur, nisi à
se ipso.

Age ergo iam, & percontemur ab eis, ait S. Chrysostronus, *cur expetenda videantur esse diuitia? Respondebunt primò, propter vitæ voluptatem, & corporis delitias, tum deinde, propter honorem, & propter officia, quæ ab hominibus diuitiarum causa conferuntur, & quia dives facile ulcisci potest in eos, qui iniuriam inferre tentauerint, & ut timori ceteris sit. Existimo, quòd alias, exceptis his, causas non habeant, voluptatis dico, honoris officiorum, timoris & ultionis: nam neque sapientio rem, neque temperantio rem, neque prudentio rem, neque clementio rem diuitia hominem facere possunt,*

sunt, non deniq; sanctiorem: nusquam enim aliquando iracundum in placidum & mansuetum commutarunt, neque incontinentem continentiam docuerunt, nec voluptuosum sobrietatem, nec innerecundum verecundiam, nec aliud virtutis genus. Quòd si virtutibus animas nihil conferunt, nec meliorem hominem secundum titulum virtutum reddunt, dic, quaeso, quam ob causam videantur diuitia expetenda? Singula deinde ostendit, quæ vniuersim asseruerat, nimirum potius morbos à diuitijs haberi, quàm voluptates; superbiam, quàm honores, dedecus quàm dignitates; vlciscendi autem potestatem potius causam esse execrandi diuitias, quàm sectandi, de quibus postea locus erit agendi. Sufficiet hîc primum caput attigisse. Alibi igitur idem S. Pater ait: *Vnum est quo diuitia paupertatem superare videntur, quotidianis affluere delicijs, multa in conuiujs repleti voluptate. Hoc tamen in pauperum mensa potius contingit, qui maiori, quàm diuites fruuntur voluptate. Et ne miremini dictum, ex ipsa rerum demonstratione manifestum fiet. Nostis quippe omnes, & hoc confitemini, quòd voluptatem in conuiujs, non ferculorum natura, sed conuiuantium dispositio facere consuevit, ut cum fame*

S. Chryf.
2. hom.
ad pop.

fame quis mensam attingit, omni obsonio, & condimento, & innumeris ciborum illecebris, iucundiores escas gustabit, et si omnium vilissima sit, necessitatem verò & esuriam praeueniens (quod diuites faciunt) etiam si placetas inuenerit appositas, non sentiet voluptatem, appetitu scilicet non excitato, & in hoc testes quidem vos omnes. Audiamus autem & Scriptu-

Pro. 27. **7.** *ram: Anima saturata calcabit faenum, & anima esuriens etiam amarum pro dulci sumet. Et certè quid dulcius fano & melle? sed non iucundum, ait, nõ esurienti. Quid verò amarum iniucundius? sed dulcia pauperi sunt: pauperes autem cum necessitate & esurie ad cibum veniunt, diuites verò eam non expectant. Vnde legitimam & sinceram voluptatem non capiunt. Neque in cibo tantum hoc accidit, sed etiam in potu. Sicut enim illuc esuries, supra escarum naturam, voluptatem inducit, sic & hic sitis iucundissimum potum facere consuevit, et si pura sit aqua, quae bibatur. Et hoc ipsum Propheeta dicebat: Et ex petra melle saturauit eos. Atqui hoc nusquam in scriptura lectum est, quod eduxerit Moses mel de petra, sed tantum aquam. quid igitur hoc? neque enim Scriptura mentitur: postquam enim sitiens, & indigentia defatigati in aquas inciderunt, ex potu voluptatem*

Psal. 80.
7.

tem asserere volens, mel aquam appellauit: non
 tamquam mutata in mel natura sed bibentium
 dispositione, fluentia illa melle incundiora faci-
 ente. Vides quomodo sitis sitienti potū suauem
 reddere consuevit? Multi ergo pauperes fati-
 gati laboribus, siti ardentibus, cum dicta volu-
 ptate talia cibauere fluentia, diuites verò vinum
 suauē, & odorem, & omnem virtutem habens,
 quae in vino optari posset, haurientes, non eam dē
 sensere delectationem. Hoc etiam in somno fieri
 videas, non enim molle stratum, neque de argen-
 tatus lectus, neque quies per domum facta so-
 mnium dulcem & proclinem facere solet, sicut
 laborare, & lassari, & vehementer somni indi-
 gentes reclinari. Et hoc testatur rerum experi-
 entia; & ante ipsam experientiam Scriptura-
 rum sententia: delitijs enim enutritus Salomon, Eccle. 5.
11.
 idem demonstrare volens dicebat: Incundus
 somnus seruo, siue parum, siue multum come-
 dat. Cur igitur addit: siue parum, siue multum
 comedat? Quia ambo hac vigiliam inducere so-
 lent, indigentia & crapula. illa quidem spiritum
 arefaciens, & palpebras corneas reddens, nec
 claudi permittens; hac verò anhelitum augens,
 & elidens, & multos inferens dolores: sed tan-
 tum est laborum medicina, quod si etiam ambo
 adsint, seruus dormire potest. Postquam enim
 serui

serui tota die circumcurstant, dominis suis ministrantes, & ne minimùm quidem respirantes, sufficientem laborum & lassitudinum retributionem capiunt in dormiendo voluptatem. Et hoc Dei benignitate factum est, ut non auro & argento, sed labore & necessitate & omni disciplina emi valeant voluptates. Non sic diuites, sed stratis mollibus iacentes saepe totam noctem insomnem ducunt, & multa somniantes tamen non fruuntur voluptate. Cùm ergo maiori cum voluptate pauper & comedat, & bibat, & dormiat, quare diuitia hac priuata supra ipsam paupertatem prerogatiuam habebunt?

§. IX.

Miseram esse felicitatem, in possessione diuitiarum.

Boët. de
Consol.
Philos.
l. 3. prof.
8.

Chrysofomo addatur Boëtius, qui ita de opulentia philosophatur, *Diuitia quantis implicita sint malis, breuissimè monstrabo. Quid enim? pecuniamne congregare conaberis? Sed eripies habenti. Dignitatibus fulgere velis? donanti supplicabis: & qui praire ceteros honore cupis, poscendi humilitate vilesces. Potentiàmne desideras? subiectorum insidijs obnoxium periculis subiacebis. Gloriam petis? sed per aspera quaque distractus, securus esse desistis. Voluptuariam vitam degas? sed quis non spernat,*
atque